

[Landbrugsministeren.]

vægten fortsat lægges på den animalske produktion. Også på dette område vil en yderligere rationalisering, specialisering og effektivisering være nødvendig, men den er i fuld gang. Det, der er vanskeligheden for landbruget, er jo navnlig, at de forringede indtjeningsmuligheder, som bl. a. skyldes en lang række faktorer, jeg allerede har peget på, begrænser landmandens mulighed for at foretage de fornødne investeringer med henblik på en yderligere effektivisering. Også det må vi være opmærksom på ved tilrettelæggelsen af de ordninger, der nu skal bygges op.

Må jeg endelig pege på, at der er en nøje sammenhæng mellem løsningen af landbrugets problemer og dansk økonomi og beskæftigelse i det hele taget. Det er jo ikke blot landbrugets problemer, der skal løses. Det er simpelt hen et væsentligt grundlag i dansk økonomi, der påvirkes af den holdning, vi nu indtager over for dette.

Når hr. Morten Lange nu peger på, at han vil have klarhed over, om man nu står over for en afviklingsperiode for dansk landbrug, vil jeg dertil sige klart nej. Den betydning, dansk landbrug har for dansk økonomi, indebærer, at vi ikke kan holde til en væsentlig reduktion af den økonomi, landbruget danner grundlaget for. Med en faldende råstoftilførsel har landbruget alligevel sidste år kunnet producere varer til en værdi af 10 milliarder kr. Det fortæller os noget om dets betydning, og vi må ikke afsvække den.

Det betyder sammenlagt, at når vor økonomi, valuta- og betalingsbalance er afhængig af alt dette, må opgaven være at søge en løsning af landbrugets problemer i nøje sammenhæng med og som led i det moderne erhvervspolitiske billede. Det er det, vi prøver på og også vil indbyde både landbruget og folketinget til at medvirke til. Vi står som sagt midt i forhandlingerne og håber snart at kunne skimte konturerne for afviklingen af dette. Det skal være mit håb, at man også i den debat, der må følge efter, vil forstå at vurdere landbrugets betydning på den rigtige måde. Man får ofte det indtryk, at der er en tendens til at nedvurdere den, men i den økonomiske sammenhæng, vi står i, tror jeg det er en fejlslagen bedømmelse.

Må jeg til slut om devalueringstab, som hr. Morten Lange pegede på, sige, at dette tab ikke kan gøres op i eksakte tal. Hvad er sammenligningsgrundlaget? Vi har søgt at skønne os frem til, hvad der ville være et rimeligt tal. Vi har taget hensyn til en forventet udvikling af et svagt og et stærkt marked, forsøgt at tage hensyn til de prognoser, man mente at kunne opstille på grundlag af det foregående års eksporttal, men jeg tror, man må medgive os, at med de svingninger, vi har oplevet, har vi ikke mulighed for at finde et tal, der helt eksakt kan belyse størrelsen af devalueringstab, og derfor kan vi ikke komme det nærmere.

Med hensyn til det sidste spørgsmål, hr. Morten Lange rejste, nemlig spørgsmålet om hjemmemarkedsordningerne og aftalen fra i fjor, er der jo brugt lidt stærke udtryk. Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme ret meget ind på dette, blot pege på, at når hr. Morten Lange nu siger, der var direkte fejl i disse beregninger, så er dette ikke rigtigt. Forholdet er det, at hvis man ikke havde ændret beregningsgrundlaget, ville landbruget have haft ret til en yderligere forhøjelse af smørprisen på 14 øre og af kødprisen på 11 øre. Det er alene ændringen i beregningsgrundlaget, der er årsag til, at man i dag ikke fandt frem til det tal, man fra landbrugets side ønskede.

Ordføreren for forespørgerne (Morten Lange): Jeg går ud fra, at der ud over landet vil være en hel del landmænd og også andre, som med stor interesse har set frem til landbrugsministerens redegørelse. Jeg må indrømme, at jeg er bange for, de er blevet lidt skuffet. Jeg tror ikke, landbrugsministeren gav den ud for mere, end den var, blot nogle få notater til nogle meget aktuelle ting. Om nogen retningslinje, endsige noget program for fremtiden, kan man ikke sige der på nogen måde var tale.

Jeg tror ikke, landbrugsministeren er fuldstændig klar over, hvor alvorlig indgangsproblematikken i virkeligheden er. Han afviste så stærkt de bemærkninger, jeg var kommet med om det nordiske økonomiske samarbejde, og skød det sådan passende langt ud i fremtiden. Det er naturligvis muligt, at det er rigtigt, hvad landbrugsministeren siger, men så er en af årsagerne måske netop den, at dansk landbrugspolitik